Verksamhetsplan för 2027

“Kökar hembygdsförening tillvaratar och vårdar kulturminnen i Kökar från såväl gången som nuvarande tid i både andlig och materiell bemärkelse.
Föreningen upprätthåller Kökar hembygdsmuseum och understöder forskning i hembygdens historia, dess natur, bebyggelse, näringar, levnadsförhållanden, språk, seder och bruk. Den vill väcka intresse för och vårda och skydda hembygdens fornminnen, trygga känslan och intresset för bygdens historia och för bygdens speciella kännetecken. Den vill för en vidare allmänhet stärka och vidga hembygdskänslan, klargöra betydelsen av förfädernas livsverk och binda ett fastare band mellan forntid och nutid.
I detta syfte anordnar den föredrag, hembygdsfester och utfärder, samt utger skrifter och publikationer om hembygden.” (Ur föreningens stadgar.)

Mål och ledord

Föreningens arbete vilar på en inkluderande syn på begreppet hembygd, vilket vi definierar som den plats där en person är född, uppvuxen, bor eller känner en stark känslomässig anknytning till. För oss rymmer begreppet tre dimensioner: den geografiska platsen i form av den fysiska miljön i byn och det omgivande landskapet; det känslomässiga bandet som skapar en gemensam känsla av tillhörighet och identitet för alla invånare; samt kulturen och historien genom att vårda och levandegöra gemensamma traditioner, lokala minnen och vårt kulturarv. Vi utgår från en flexibel definition och vår förening är därför en öppen plattform som välkomnar alla, oavsett om man har djupa historiska rötter på Kökar eller har hittat hit senare i livet.

Föreningens övergripande mål är att förvalta, bevara och tillgängliggöra vårt lokala kulturarv. Kärnan i vårt uppdrag är att hålla Kökar hembygdsmuseum levande och öppet för allmänheten, samtidigt som vi ständigt utvecklar verksamheten för att erbjuda en ännu bättre museiupplevelse. Inför nästa verksamhetsår har vi som mål att öka besökarantalet och förlänga museets öppettider även utanför den egentliga högsäsongen. Målet är också att det frivilliga arbetet i föreningen ska skapa glädje, gemenskap och en känsla av tillhörighet samt bidra till ökad kunskap.

Ledorden för föreningens verksamhet under 2027 är synlighet, aktivitet och ökat deltagande.

Kökar Hembygdsmuseum

I Hellsö-Österbygge gamla skola (Hembygdsmuseet) finns basutställningen ”Ett annat Kökar” som visar lokalbefolkningens vardag och historia från 1700-talet till 1940-talet genom bruksföremål och fotografier. Museiområdet rymmer även en båt- och motorutställning kopplad till skärgårdens fiske och jakt, samt flera historiska miljöer såsom Stockstugan, ”Linas stuga”, utställning av jordbruksredskap, ett skoldass och strandbyggnader. Dessutom ingår en keramikverkstad, en smedja och Stensalen för konstutställningar.

Hembygdsföreningen planerar att hålla Hembygdsmuseet öppet för besökare enligt följande under 2027:

- 8.5-19.6: Öppet alla lördagar kl 12-15
- 21.6-1.8: Öppet måndag-lördag kl 10-16 samt söndagar kl 12-15
- 25-26.6: Midsommarstängt
- 2.8-28.8: Öppet måndag-lördag kl 10-15
- 4.9 och 11.9: Lördagsöppet kl 12-15

Utanför ordinarie öppettider välkomnas bokade grupper efter överenskommelse året runt. Spontana besök utanför fastställda tider är möjliga i mån av närvaro när museivärd befinner sig på området.

Anställning av museivärd och verksamhetskoordinator
Under 2027 anställs byggnadsvårdaren och konstnären Nunnu Raatikainen som museivärd och verksamhetskoordinator. Arbetsuppgifterna omfattar att ta emot besökare, sköta visst underhåll på hembygdsgården samt koordinera föreningens projekt och övriga verksamheter. Finansiering för anställningen söks som Paf-medel för perioden 1.5–30.9.2027.

Planerade projekt

B.U.M – Barn Upptäcker Museet

Under verksamhetsåret vill vi sätta ett särskilt fokus på den yngre generationen. Genom projektet B.U.M vill vi tillverka och testa olika spel och lekar som kopplar till museet och museiområdet. Vi avser att bjuda in den lokala skolan under våren för att testa hur olika spel och workshops fungerar i verkligheten. Det material och de spelmiljöer som tillverkas inom ramen för projektet kommer att integreras permanent i vår verksamhet. Projektets genomförande förutsätter att sökt bidrag beviljas.

Temadagar

Föreningen planerar att arrangera temadagar på hembygdsgården. Temadagarna planeras innehålla urval av följande teman:

- Berättarkvällar, bokprat och högläsning som sätter det talade och skrivna ordet i centrum.
- Föreläsningar och temaguidningar med fokus på lokalhistoria.
- Musikstunder samt visor och traditionella ringlekar.
- Hantverksdemonstrationer där besökarna själva får prova på traditionella tekniker.
- ”Kaffe på dialekt” – en mötesplats för samvaro och samtal på lokal dialekt.
- Föreningsträff - mingel och trevlig samvaro.

Ny upplaga och uppdatering boken *Vårt Kökar*

Upplagan har sålts slut, och föreningen fortsätter nu arbetet med boken *Vårt Kökar.* Boken består av personliga berättelser skrivna av personer med anknytning till Kökar. Sylvia Sundström sammanställer texter och fotografier för den uppdaterade upplagan. Föreningen söker bidrag för tryckningskostnaderna.

Sommarmarknaden och julgröten
Den traditionella Sommarmarknaden arrangeras sista veckan i juli på museiområdet, där föreningen erbjuder marknadsplatser till lokala hantverkare och försäljare.

Inför jul bjuder föreningen in alla till en stämningsfull gemenskap i Stockstugans värme för att avnjuta den traditionella julgröten. Julgröten har långa traditioner och är numera ett samarbete med den lokala Marthaföreningen. Värmande glögg serveras i den historiska atmosfären i Linas stuga.

Samarbeten
Verksamheten i Keramikboden drivs aktivt vidare i samarbete med Kökarkultur rf. I keramikboden möts lokala keramiker, konstnärer och stipendiater från hela världen.

Museibutiken i det gamla skolhuset upprätthålls i samarbete med Kökarkultur rf. och erbjuder ett brett sortiment av litteratur, souvenirer, konst, hantverk samt kaffe med tilltugg. Inför säsongen breddas utbudet med nya produkter och föreningen välkomnar fler lokala försäljare mot provision.

Samarbetet med den lokala Marthaföreningen fortsätter. Gemensamma samarbetsmöten hålls mellan föreningarna där bland annat temadagar och olika evenemang planeras.

Museal verksamhet och samlingsförvaltning
Föreningen planerar att utveckla enhetliga och informativa namnskyltar för både museet och det omkringliggande museiområdet.

Föreningen planerar att kontakta Turun Yliopisto, Åbo Akademi och Helsingfors universitet för att hitta en studerande som är intresserad av att katalogisera hembygdsmuseets föremål och bilder med programmet Katalogen. Finlands Svenska Hembygdsförbund har lovat att bistå med expertis och informationsunderlag.

Underhåll av byggnader och grönområdet
Fönsterrenoveringen på den K-märkta gamla skolbyggnadens övervåning fortsätter i nära samarbete med Kulturbyrån vid Ålands landskapsregering. Regelbundna samarbetsmöten hålls med Kulturbyrån för att följa upp pågående arbeten samt planera kommande renoveringsinsatser. För att finansiera fönsterrenoveringen söks bidrag från både Ålands landskapsregering och Svenska kulturfonden.

Föreningen söker finansiering för att kunna anlita en person med ansvar för gräs- och slyklippning samt varsam skötsel av skolträdgården och tillhörande utomhusområden. Detta är avgörande för att säkerställa ett kontinuerligt underhåll av kulturmiljön, skydda det värdefulla kulturarvet och bevara det historiska grönområdet.

Föreningen avser att upprätta en femårsplan för renovering av museiområdet och dess byggnader. Syftet är att säkerställa ett långsiktigt och hållbart förvaltande av hembygdsgården samt trygga föreningens ägande för framtiden. Styrelsen utreder möjligheten att avsätta en del av föreningens egna intäkter till en reserv för framtida renoveringskostnader. Möjligheterna till fondsparande i Ålandsbanken utreds.

Föreningen ansvarar för den löpande skötseln, städningen och logistiken på museiområdet, vilket även inkluderar kontinuerlig tillsyn av luftvärmepumparna. För att trygga driften ansöks nu om investeringsbidrag för att installera en ny luftvärmepump i Stockstugan.

Föreningen genomför talkodagar under våren och hösten för att iordningställa museiområdet, bistå vid praktiskt underhåll och skötsel på området, samt vid genomförande av olika projekt.

Föreningens medlemmar och volontärer turas om att bemanna museet under den ordinarie museivärdens ledighet.

Gästutställning
Föreningen välkomnar textilkonstnären Sanna Vatanen som årets utställare i Stensalen och projektorrummet. Utställningen har temat ”Ull från Ålandsfår och traditionella hantverkstekniker”.

Information, kommunikation
Föreningen marknadsför sin verksamhet via föreningens webbplats kokar.hembygd.fi, Facebook-sidan *Kökar museum*, Instagramkontot *Kökar hembygdsmuseum* samt kommunens informationsblad *Kökarinfo*.

Utveckling av styrelsearbete
Styrelsen arbetar kontinuerligt med att effektivisera styrelsearbetet för att göra det administrativa arbetet mer strukturerat, smidigt och mindre tidskrävande. Ledorden i utvecklingsarbetet är kontinuitet, hållbarhet, jämlik arbetsfördelning och fungerande kommunikation.

Som en del av detta arbete påbörjar vi arbetet med en handbok för styrelsearbete i hembygdsföreningen. Handboken ska fungera som ett praktiskt stöd för styrelsen och bidra till tydliga arbetsprocesser, bättre kommunikation och ansvarsfördelning samt kontinuitet i styrelsearbetet. Styrelsen utvärderar även möjligheten att använda digitala verktyg för att förenkla administrationen, förbättra informationsflödet och skapa mer effektiva arbetsrutiner.

Kompetensutveckling
Styrelsen planerar att genomföra ett studiebesök till Ålands Jakt- och Fiskemuseum. Målet är att hämta specifik kunskap om museiarbete, uppbyggnad av utställningar och föremålshantering för att utveckla den egna verksamheten. Besöket kopplas till föreningens planerade projekt *B.U.M - Barn Upptäcker Museet*. Besöket riktar sig till medlemmar som är intresserade av att arbeta frivilligt inom föreningens museiverksamhet.

Föreningen välkomnar gästande föreläsare för att få inspiration och vägledning i det museala arbetet.